

Анастасія ГОЛОВАТЮК

здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»

спеціальності 081 «Право»

Науковий керівник: **Наталія КОСТЮК**

канд. юрид. наук, доцент,

Заклад вищої освіти «Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ»,

м. Вінниця

ПРОБЛЕМАТИКА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЖІНОК У ЮРИДИЧНІЙ СФЕРІ

Проблема працевлаштування жінок постійно перебуває у зоні підвищеної уваги засобів масової інформації усіх цивілізованих країн. Однак, не дивлячись на те, що Україна працює над тим, щоб вступити у Європейський Союз, ця проблема в Україні недостатньо висвітлюється.

В Конституції України передбачено ряд норм, які надають рівні можливості жінкам: право на працевлаштування, право на отримання освіти, право на охорону праці та реалізацію інших прав жінок. Зокрема, це ст. 24 розділу II Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина», де зазначається, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною

підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям [1].

Проте в нашому суспільстві трапляються прецеденти, коли права жінок порушуються, мала частина таких випадків доходить до судового розгляду справ або освітлюються у ЗМІ, більша частина замовчується по причині сформованої ментальності українського суспільства.

Статистичні збори, по даній проблематиці, не проводяться, в достатній кількості, на території України, проте, спираючись на статистику, яка частково пов'язана з даною проблемою, ми можемо робити деякі висновки.

Так, аналізуючи абсолютні показники, примітно, що респонденти продемонстрували однаковість щодо одних сфер і розподіл думок щодо інших. Так, варіант рівних можливостей у доступі до освіти обрали серед адвокатів 92% чоловіків і 88% жінок, серед суддів – 87% і 84% відповідно; у доступі до правосуддя – серед адвокатів 95% чоловіків і 90% жінок, серед суддів – 90% чоловіків і 92% жінок; у вирішенні спорів – 90% чоловіків і 88% жінок; серед суддів – по 90% кожної статі. Водночас така однаковість прослідковується щодо не всіх сфер суспільного життя. Зокрема, у наявності рівних можливостей чоловіків і жінок стосовно прийняття суспільно-важливих рішень переконані лише 41% адвокатів-чоловіків і 32% адвокатів-жінок та 52% суддів-чоловіків і 35% суддів-жінок. Решта переконані у тому, що більше можливостей у чоловіків, за винятком 1% чоловіків-адвокатів та 2% жінок-адвокатів, які вважають, що більше можливостей у жінок. Подібну картину спостерігаємо і в інших сферах: так, переконані у рівних можливостях чоловіків і жінок у сфері працевлаштування – 53% чоловіків та 30% жінок з адвокатського середовища, серед суддів ці переконання поділяють 40% чоловіків та 31% жінок; у сфері отримання винагороди за працю – 54% чоловіків-адвокатів та 34% жінок-адвокатів, серед суддів таких 52% та 51% відповідно; доступ до керівних посад у бізнесі – 49% чоловіків-адвокатів та 33% жінок-адвокатів і відповідно 61% чоловіків та 33% жінок-суддів; участь у політиці – 45% чоловіків-адвокатів та

25% жінок-адвокатів, серед суддів ці переконання поділяють 49% чоловіків та 22% жінок [2].

Порівняно з цим, в Європі та країнах членах союзу створюються посібники та ухвалюються закони щодо гендерної рівності та проводяться засідання Європейського суду з прав людини, де ухвалюються стратегії гендерної рівності ради Європи кожні 5 років. Багато хто з держав-членів також активно сприяє впровадженню гендерної рівності у своїх національних політиках і засобах із допомогою планів дій та організаційних структур із метою координації зусиль із досягнення гендерної рівності, політик гендерного формування бюджету та відповідної підготовки державних службовців. Оцінку імплементації заходів гендерної рівності потрібно регулярно проводити на національному рівні, аби мати змогу оцінити решту викликів у цій галузі. Там де це можливо, належить забезпечувати співпрацю між відомствами країн Ради Європи, які відіграють важливу роль у забезпеченні гендерного аналізу й рівності в розробці програм співробітництва, проектів і заходів [3].

Починаючи з 2017 року Україна бере участь у цих засіданнях, а до цього часу розглядом цих постанов з нашої сторони слугували громадські організації такі, як: «Громадська Синергія», «Українська сторона» - платформа громадського суспільства Україна – ЄС, «Форум громадського суспільства східного партнерства». Ці організації проводили аналітичне дослідження «Гендерна дискримінація у доступі до праці й послуг: оцінка стану впровадження Україною антидискримінаційних Директив Ради ЄС».

Висновок. Отже, проведений аналіз по даній проблематиці яскраво демонструє різницю між дискримінаційними правами на державному та соціальному рівнях між Україною та країнами Європейського Союзу. Не дивлячись на те, що українські суспільні організації та правові органи останніх десять років активно приймають участь у засіданнях Ради Європи з питань гендерної рівності, у українському суспільстві існують стереотипи та упередження щодо можливості жінок займати ті чи інші посади у правовій, управлінській та економічних сферах. Проте, позитивна динаміка свідчить, що

українське суспільство рухається у напрямку викорінення дискримінаційних стереотипів та у зрівнянні в правах жінок та чоловіків як на законі так і на практиці.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/254к/96-вр> (дата звернення 03.05.2023)
2. Фулей Т. І. Гендерна рівність при здійсненні правосуддя. Київ: ВАІТЕ, 2018. С. 180.
3. Рада Європи, Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018 – 2023 рр. Надрук. у Раді Європи, 2018. С. 57.